

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

2025-11-17

Ärendenummer
NV-97136-24

Sammanfattning av anteckningar för myndighetsgrupp dialog 2 Förslag till nationell plan för naturrestaureringsförordningen

Plats: Digitalt, via Zoom

Datum: 2025-11-05

Det här är en sammanfattning av anteckningarna från myndighetsgruppsmötet den 5 november 2025. Sammanfattningen är AI-genererad och en mer detaljerad variant finns. Syftet med mötet var att deltagarna bidrog med sina erfarenheter, kunskaper och perspektiv till den nationella planen för naturrestaurering.

ARRANGÖRER

Naturvårdsverket (NV)

Jordbruksverket (JV)

Skogsstyrelsen

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

Boverket

NÄRVARANDE

Fastighetsverket

SGI

Fortifikationsverket (FV)

SGU

Lantmäteriet (LM)

Skogsstyrelsen

MSB

SMHI

Riksantikvarieämbetet (RAÄ)

Svenska Kraftnät (SvK)

SFV

Trafikverket (TV)

Känner du/ni igen bilden? Behöver den kompletteras och i så fall hur?

Respondenterna känner i överlag igen bilden och bedömer underlaget som bra och användbart; en respondent betonar särskilt att gräsmarker bör lyftas mer. Samtidigt upplevs materialet som tidigt och något ojämnt mellan ekosystem, med oro för regelbörda och konsekvenser av förordningsändringar (särskilt skog). Vidare efterfrågas konkretisering av det översiktliga underlaget (så att planförslaget blir tydligt), tydligare koppling och dialog med pågående utredningar (skog, klimatanpassning, strandskydd) samt källhänvisningar – särskilt för vatten; därutöver önskas mer om klimatanpassning/åtgärder, förtydligad hantering av kulturmiljö vid restaurering, klargörande av kvarstående hinder och nyttor, behov av myndighetssamverkan samt precisering av hur översvänningsriskplaner enligt 2007/60/EG och art. 14/14c ska beaktas, samtidigt som någon också instämmer i att nuläget är tydligt.

Är det någon/några åtgärder du saknar för att nå målen? Vilken/vilka?

Avseende åtgärder anser deltagarna att nationella ramar och standarder för grön infrastruktur behövs, med tydligt uppdrag och långsiktig finansiering för åtgärdssamordnare samt nära samverkan med näringslivet. På vattensidan efterfrågas skärpta insatser vid reningsverk och tydliga prioriterings- och riskramar för återvätning och naturvårdande bränning med hänsyn till grundvatten. För mark och skog lyfts till exempel aktiv skötsel av kraftledningsgator som gräsmarker, ökad skoglig kapacitet och hyggesfritt nära känslig infrastruktur, samt lösningar för markåtkomst. För klimatanpassning föreslås att översvänningsarbete och naturbaserade lösningar integreras (kantzoner, lateral konnektivitet, erosionsskydd) och att ett kunskapsprogram startas för restaurering av fysiskt påverkade stränder.

Hur kan åtgärderna utvecklas/förbättras för att nå målen?

Enligt deltagarna bör åtgärderna utvecklas med tydligare ramar och definitioner (särskilt avgränsning mellan jordbruksmark, skogsmark och bryn samt reglering av allmänt vatten) och med praktiskt genomförbara reservatsbestämmelser. Vattenåtgärder behöver vara platsanpassade där återvätning provas mot grundvatten, kulturmiljöer och andra intressen. Samordning och styrning bör stärkas så att åtgärder inte motverkar andra regelverk eller stöd, samtidigt som uppföljning och spårbar dokumentation förbättras, särskilt när många små områden berörs. Finansiering och incitament behöver utvecklas genom enklare administration, medfinansiering och bättre lösningar för markåtkomst och ersättning. Principen om icke-försämring bör tillämpas flexibelt och geografiskt anpassat, och insatser prioriteras till miljöer där effekten blir störst.

Vilka är de viktigaste konsekvenserna av de åtgärder som presenteras? (Positiva såväl som negativa)

Deltagarna i mötet bedömde att åtgärderna kan ge betydande positiva effekter för bland annat den biologisk mångfalden, N2000-områden, kulturlandskapet, friskare och mer fritt strömmande vatten samt synergier med klimatanpassning och livsmedelssäkerhet. Samtidigt nämndes väsentliga risker som högre kostnader och administrativ belastning, oklar finansiering, målkonflikter och vissa vatten, såsom dammar med kulturhistoriskt värde.

Hur kan uppföljningen utvecklas/förbättras för att nå målen? (saknas någon övervakning?)

Uppföljningen för att nå målen bör samlas i ett nationellt, integrerat system där parallella övervakningar kopplas ihop utan ökade krav på företag. I dag saknas täckning för små områden och skärgård (t.ex. ängs- och betesmarksinventeringen). Naturtypskartering och åtgärdsuppföljning måste stärkas, inklusive beting och progress enligt EU. Vidare behövs koppling till vattenförvaltning och jordhälsa (Copernicus), tydlig ansvarsfördelning och regelförenkling. Sekretess hos Försvarsmakten/NATO kräver strukturerade trepartssamtal. Uppföljningen ska visa kontinuerlig förbättring under restaurering, och eftersom vissa naturtyper är svåra att återskapa kan målen behöva överuppfyllas.

Hur ser du på vår tolkning av icke-försämringskraven och dess undantag i artikel 4, 5, 6, 7 och de åtgärder vi föreslår?

Tolkningen av icke-försämringskraven anses vara acceptabel, men kompletteringar krävs. Planen bör tydligt beakta översvämningsrisker (art. 14) och synergier (art. 15). Ansvar, uppgiftsskyldighet och resurser för uppföljning måste preciseras, liksom informationsförsörjning (portal). Underlagen för livsmiljöers avgränsning är ofta för grova. Icke-försämringskravet bör inte tolkas strängare än i andra länder. Frivillig skötsel kan behöva kompletteras med styrmedel.

Vad är otydligt i dialogunderlaget och hur kan det bli tydligare?

Deltagarna uttryckte att texten behöver tydligare kopplingar till industrivänliga direktiv, långsiktigt ansvar (inte vältras på markägare), samt till åtgärdernas omfattning och remiss av både plan och författningsförslag. Vidare önskas klargöranden om EU-initiativens konsekvenser, gränsen skog/jordbruk (stöd/ansvar), ersättning vid upphörd bruk, OECM:s roll samt fler konkreta exempel (t.ex. järnväg, vägkanter, småbiotoper/arter).

Vad är det viktigaste du vill skicka med?

Deltagarna uttryckte flera aspekter som togs med från mötet, såsom behov av enkelhet och att nyttja befintliga insatser, fortsatt samverkan och tydligare gränsdragningar (bl.a. i relation till art. 7) samt begriplig information till markägare. Vidare lyftes att sektorslagstiftningar måste synkas, avtal och ersättningsformer säkras, och att företagen behöver förenklingar.

Myndighetsuppdrag och intäktsramar bör anpassas, ansvar och finansiering för uppföljning klargöras, långsiktighet med klimatanpassning beaktas, definitioner (vardagsnatur/naturtyper) förtydligas, samt att synergier och nyttor tydliggörs.

Slutligen sammanfattades viktiga aspekter från mötet, såsom behov av remiss på planen och en fortsatt process med konkreta författningsförslag. Deltagarna menar även att data och uppföljning bör förenklas: nyttja befintliga data, kräva inleverans till nationell databas, tydliggöra publicering (kap. 3), skapa helhetsbild via fjärranalys/GIS och inte vältra uppföljningskrav på verksamheter. Även konsekvens- och kostnadsanalyser, inklusive markkonkurrens (t.ex. kritiska råmaterial) och effekter på livsmedelsförsörjning efterfrågas. Deltagarna prioriterar klimatanpassning och naturbaserade lösningar, långsgående konnektivitet och tidig hantering av barriärer, samt varnar för risker vid återvätning (spridning av föroreningar). Deltagarna betonar också stärkt myndighetssamverkan, åtgärder mot entreprenörsbrist (utbildning) och komplettering av nulägesbeskrivning med kulturarv.